

Sinsibere

Ympäristöystävällistä toimeentuloa
Länsi-Afrikassa Malissa ja vaikuttavaa
viestintätyötä Suomessa



Tuuli Anna Helinä Kaskinen (kuvassa oikealla)
Iso Roobertinkatu 29 a 1
00120 Helsinki, Suomi

puh. +358 50 5149752
tuuli.kaskinen@dodo.org

17. kesäkuuta 1978

Tuuli on koulutukseltaan kauppatieteiden maisteri, joka johtaa työkseen Suomen suurinta ilmastokampanjaa, Ilmastotalkoita. Sinsiberessä Tuuli on ollut yksi Suomen vapaaehtoisryhmän keskushahmoista ja ollut kahteen otteeseen Malissa vapaaehtoistoissa. Lisäksi Tuuli on on yksi Megapolis - tapahtumakonseptin kehittäjästä.

Johanna Helena Togola (kuvassa keskellä)
Banankabougou Sema BP E 4211
Bamako, Mali

puh. +223-66791766
johanna.togola@malifolkecenter.org

27. marraskuuta 1974

Johanna on ympäristösosiologi (YTM) ja koordinoi työkseen naisia ja ympäristöön liittyviä kehityshankkeita Malissa. Hän on toiminut Sinsibere-hankkeen koordinaattorina Malissa vuodesta 2001 asti ja osallistuu sieltä aktiivisesti suomalaisen vapaaehtoisryhmän työhön.



Tietoja projektista

Projektin nimi on **Sinsibere** ja sitä toteutetaan länsiafrikkalaisessa Malissa, Sanankoroban alueella, Malin pääkaupungin Bamakon eteläpuolella (katso kartta) ja Suomessa Helsingissä ja muissa suurimmissa kaupungeissa. Projektin emojärjestö on suomalainen ympäristöjärjestö **Dodo**, joka toteuttaa hanketta yhteistyössä malilaisen **MFC Nyetaa** -järjestön kanssa.

Projekti alkoi virallisesti 1.8.2001, mutta valmistelutöitä tehtiin kuumeisesti jo ennen sitä.

Sinsiberen **budjetti** on 30 000 - 80 000 € vuodessa. Yhteensä rahaa käytetään noin 600 000 € vuosina 2001-2012. Osa rahoituksesta sekä Suomen että Malin toimintoihin tulee Suomen ulkoasiainministeriöltä, mutta vapaaehtoistyö ja erilaisten yhdistysten ja yksityishenkilöiden lahjoitukset Suomesta ovat ratkaisevassa roolissa. Esimerkiksi Zonta-naiset on useana vuonna rahoittanut hanketta.



Sinsibere

Hankekuvaus

Sinsibere aktivoi Malin maaseudun naisia kehittämään toimeentulomuotojaan ja hillitsemään metsäkatoa. Maaseudun naiset vaihtavat ympäristöä vaurioittavan polttopuubisneksen pähkinäsaippuan tekoon, sipulien viljelyyn ja kanankasvatukseen. Sinsiberen tehtävä - Tuulin ja Johannan mielestä erittäin tärkeä tehtävä - on luoda Malin ja Suomen naisten välille yhteistä näkemystä siitä, miten maapalloa uhkaavat ympäristökatastrofit voidaan torjua. Tästä kertovat Suomessa järjestettävät Megapolis-tapahtumat, jotka antavat uudenlaisen kuvan kestävästä elämäntavasta.

Mali on yksi maailman köyhimmistä maista. Sen pinta-alasta kaksi kolmasosaa on aavikkoa. Aavikon jatkuva leviäminen uhkaa tehdä miljoonat malilaiset kodittomiksi. Toisaalta Mali on hyväntuulinen maa, jossa aurinkoenergiaa on loputtomiin ja jonka muusikot ja jalkapalloilijat valloittavat Eurooppaa letkeällä asenteellaan.

Aavikoituminen elinmahdollisuuksien uhkana

Aavikoitumiseen on kaksi syytä. Pelottavin uhka alueella on globaali ilmastonmuutos. Kun ennestäänkin maaperä on pystynyt tuottamaan ruokaa vain juuri ja juuri alueella asuvien ihmisten tarpeisiin ja kun makeasta puhtaasta vedestä on aina ollut pula, pienetkin muutokset sademäärissä uhkaavat tuhota ihmisten elinmahdollisuudet.

Toinen uhka savanniluonnolle on paikallisten ihmisten harjoittama puunhakkuu. Alle 20 prosenttia malilaisista elää sähköverkon ulottuvilla ja ruuanlaittamiseen ja valaistukseen käytetään puuta. Tämä on johtanut erityisesti Malin pääkaupungin Bamakon ympärillä mittavaan puunhakkaamiseen. Kun samaan aikaan maaperä köyhtyy, sateet vähenevät ja puunkäyttö lisääntyy, ei herkkä savanniluonto mitenkään kestä.

Suomalaisen Dodo ry:n hanke alueella sai alkunsa 1990-luvun lopussa. Silloin ryhmä suomalaisia nuoria naisia koki, että ympäristötyön tekeminen Suomessa edellyttää ongelman ymmärtämistä globaalista perspektiivistä ja käynnisti yhteistyön malilaisten kylien naisten kanssa.

Tieteellinen tuki hankkeen toteuttamiselle saatiin YK:n aavikoitumissopimuksen rahoituksella tehdyistä ympäristökartoituksista. Niissä suositettiin uusien toimeentulomuotojen kehittämistä alueella asuville naisille, joiden tärkein rahatulojen lähde oli puun hakkaaminen ja myyminen.

Sana sinsibere on Malissa puhuttua bamanan kieltä. Se tarkoittaa tukikeppiä, joka auttaa nousemaan ylös itsenäiseen elämään. Sinsibere oli hyvä nimi hankkeelle, jossa ajatuksena on ymmärryksen lisääminen ja osaamisen tukeminen.



Mari Samake Karakon kylästä hakkaamassa puuta savannilta syksyllä 2003. Nykyään Mari ei enää lainkaan hakkaa puuta myyntiin.

Kylien naiset luomassa ilmastoystävällistä liiketoimintaa

Malilaisten ja suomalaisten naisten yhteistyönä syntyi Sinsibere-projekti. Sinsiberen tarkoitus on luoda yhteistä näkemystä siitä, millaisia ratkaisuja globaalien ympäristöongelmien, kuten ilmastonmuutoksen torjumiseen maailmassa on. Samalla luodaan Malin maaseudun lukutaidottomille ja kouluttamattomille naisille uudenlaisia toimeentulon mahdollisuuksia puunhakkuun vähentämiseksi ja herkän savanniluonnon suojelemiseksi.



Sinsibere-yhdistyksen naiset puun alla koolla kokouksessa Lenan kylässä.

Sinsibere aloitettiin Sanankoroban alueen kylissä järjestämällä ympäristökasvatuspäiviä. Niissä kyläläiset - miehet ja naiset - koottiin yhteen miettimään, millainen arvo kylää ympäröivällä savannilla on kyläläisten arjessa. Johanna Togola muutti hankkeen käynnistyessä Maliin ja ryhtyi toimeenpanemaan suomalaisten ja malilaisten yhteistyössä kehitettyjä ideoita.

Kyliin perustettiin Sinsibere-naisyhdistyksiä ja puunmyyntiä korvaamaan alettiin yhdessä naisten kanssa kehittää uusia toimeentulomuotoja. Karitepähkinöiden laadukkaampi jalostus, kanojen kasvatus ja vihannesten viljely osoittautuivat hyviksi metodeiksi tulonhankkimiseen. Samalla avattiin toimituskanavia naisten tuottamille laadukkaille elintarvikkeille ja kosmetiikkatuotteille, joita nykyään myydään Bamakossa asti.



Aminata Barry laskee yhdessä naisten kanssa osuuskunnalla, mikä on oikea hinta karitesaippuulle.

Samaan aikaan, kun toimintaa järjesteltiin Malissa, naiset kokoontuivat asian äärelle myös Suomessa. Suomeen perustettiin Sinsibere-ryhmä eli yhteen kokoontui joukko kehityskysymyksistä, ympäristönsuojelusta ja niistä viestimisestä kiinnostuneita naisia. He ovat koko hankkeen ajan kerännet varoja, välittäneet tietoa ja olleet yhteydessä Sinsibere-naisiin Malissa. Päällimmäisenä on kuitenkin ollut pohdinta siitä, miten Malin asioista ja sikäläisestä ympäristöajattelusta voisi parhaiten kertoa Suomessa.

Me Suomessa ajatelimme myös, että kaikille maailman ihmisille pitää tarjota mahdollisuus osallistua ilmastonmuutoksen vastaiseen taisteluun. Joku hyppää ratikkaan oman auton sijasta, toinen ryhtyy sipulinviljelijäksi ja lopettaa puun hakkuun.



Vasemmalla: Tuuli Kaskinen ja hankkeen työntekijä Alima Bironin kylän naisten vihannespellolla. Oikealla: Johanna Togola ja Sinsibere-naiset kuuntelevat esitystä karitevoim paremmasta tekemisestä.

Hankkeen alkuvuosina Sinsibere-naiset ja naisten kyläyhdistykset kehittyivät valtavasti sekä omien että osuuskunnan yhteisten rahojen hallinnoinnissa ja yhteistoiminnan koordinoinnissa. Samaan aikaan syntyi uusia toimeentulon ja tulonhankinnan keinoja. Naisten uusien elinkeinojen kehitystä häittäsivät kuitenkin edelleen monet kuljetukseen, hintaneuvotteluihin ja varastointiin liittyvät ongelmat.

Niinpä keväällä 2007 päätettiin perustaa naisten Sinsibere-osuuskunta Bougoulan kylään. Sen kautta naiset voivat välittää viljelemiään ja valmistamia tuotteita Bamakoon. Lisäksi osuuskunta kehittää valmistusmenetelmiä ja valvoo tuotteiden laatua. Esimerkiksi osuuskunnalla naiset jalostavat voipuun pähkinöitä hyvälaatuisiksi voiteeksi.

Osuuskunnan toimintaa pyörittää kylien naisista koostuva hallitus ja sen rinnalla toimivat jaostot. Niissä päätetään, mitä aktiviteettia osuuskunnalla käynnistetään ja ne myös valitsevat osuuskunnan uudet jäsenet.

Nykyään osuuskunnalla on yli 200 jäsentä, jotka aktiivisesti käyttävät osuuskunnan palveluita ja myyvät sitä kautta tuotteitaan.

Osuuskunnan myötä Sinsibere-toiminnan on tarkoitus kehittyä Sanankoroban alueella itsenäiseksi, kestäväksi toiminnaksi. Vähitellen meidän suomalaisten rooli Sinsiberen toiminnassa on pienentynyt ja vuoden 2012 lopussa osuuskunnan naisten on tarkoitus itsenäisesti pyörittää ja kehittää toimintaansa.

MALIN ÄITIEN PÄHKINÄMYLLY JAUHAA PERHEILLE HYVINVOINTIA

* Malissa maaseudun naisten yliveroinen hyvinvoinnin lähde on karitepuu. Sen pähkinöistä naiset valmistavat vaikka mitä – saippuaa, ruokaöljyä, voiteita ja lääkkeitä. Perheenäidit myyvät karitepähkinästä valmistamia tuotteita ansaitakseen tuloja esimerkiksi lasten koulunkäytinkuluihin. Tämän äitienpäivalahjan tuotto käytetään Sinsibere-hankkeen naisten yhteisen pähkinämyllin hankintaan. Oma mylly auttaa naisia saamaan myyntisaippuasta paremman tuoton.



Ote äitienpäivalahjakortista keväältä 2008. Silloin lahjakampanjalla kerrottiin karitepuusta ja kerättiin varoja karitepähkinämyllin hankintaan.

Viestintää Suomessa: Megapolis-tapahtumat ja aineettomat lahjat

Meidän suomalaisten iso tavoite - rakentaa yhteistä ymmärrystä malilaisten ja suomalaisten kesken - on Sinsiberen aikana toteutunut kahta reittiä: aineettomien lahjojen kaupan ja Megapolis-tapahtumien kautta.

Hankkeen rahoituksen karäämiseksi alettiin vuonna 2005 myydä aineettomia lahjoja äitienpäivän ja joulun alla. ”Anna äidille lahjaksi lukutaitoa”, ”Joululahjaksi pähkinäpuristin” ja monet muut aineettomat lahjat ovat kuitenkin muodostuneet tärkeäksi keinoksi malialisista naisista ja heidän toimistaan kertomiseen. Vuosittain sadat ihmiset tilaavat aineettomia lahjoja ja antavat niitä toisilleen lahjoiksi. Lahjan saaja saa kauniin kortin, jossa kerrotaan tarina malilaisesta naisesta ja hänen toiveistaan ympäristön tilan ja malilaisten naisten tilanteen parantamiseksi.

Megapolis-tapahtumat puolestaan kokoavat kerran vuodessa yli 1500 ihmistä Vanhalle ylioppilastalolle miettimään, miten globaalit ympäristöongelmat voidaan ratkaista. Megapoliksessa esiin pääsevät monenlaiset aktiviteetit eri puolilta maailmaa. Vuoden 2007 tapahtumassa presidentti Tarja Halonen puhui siitä, miten meidän suomalaisten pitäisi paremmin ottaa selvää, mitä kaupasta ostamme, sillä ostostemme kautta olemme suoraan vaikuttamassa sekä ihmisten elinoloihin että ympäristön tilaan kehitysmaissa. Viime vuoden tapahtumassa juuri Malista Sinsibere-vapaaehtoistöistä palannut Anni Vihriälä kertoi malilaisten kaupunkien ja kylien yhteisöllisyydestä. Vuosittain Megapoliksessa kokoonnutaan myös urbaanille iltanuotiolle, jolla kerrotaan tarinoita maailman kaupungeista.



Tuuli Kaskinen juontamassa Megapolis-tapahtumaa, Anni Vihriälä kertomassa kuulumisia Sanankorobasta ja Megapolis-yleisöä.

Sinsiberen parhaat tulokset 2001-2009

- ★ Yli 10 000 naista ja miestä on osallistunut **ympäristökasvatustyöpajoihin** ja miettinyt, miten kylää ympäröivää savanniluontoa voi suojella.
- ★ Kuudessa projektikylässä naiset ovat kokonaan **luopuneet kaupallisesta puun hakkuusta**. Kaiken kaikkiaan puun hakkuu Sanankoroban alueella on vähentynyt.
- ★ Yli 1000 malilaista naista on kehittänyt itselleen uusia tulon hankkimisen tapoja osallistumalla **naisyhdistysten koulutuksiin**.
- ★ Naiset itse ovat keränneet **säästökassoihin** yli 7000 euroa omaa rahaansa - iso summa malilaisille kylien naisille. Nyt yhdistykset jakavat tätä rahaa lainoina aktiivisille naisille.
- ★ Bougoulaan on perustettu **osuuskunta**, jonka hallinnoinnista naiset itse vastaavat. Osuuskunnan jäsenenä on yli 200 naista ja sen palveluita kuten pähkinämyllyä käyttävät sadat lähiseudun asukkaat.
- ★ Sinsibere sai UNIFEMin **Sustainable Micro-Credit Programmes for Women** -palkinnon vuonna 2005.
- ★ **Suomessa yli 1000 ihmistä** osallistuu vuosittain Megapolis-tapahtumaan ja saa sitä kautta tietoa Malin ja muiden kehitysmaiden tilanteesta.
- ★ Sadat naiset saavat ja antavat vuosittain **aineettomia lahjoja**, joiden kautta oivallukset ympäristöongelmien ratkaisuihin leviävät.



Sinsibere-naisia Bironin kylässä kokoustaamassa.